

Educació i contextos educatius**2015/2016**

Codi: 101644

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	FB	1	A
2500261 Pedagogia	FB	1	A
2500797 Educació Infantil	FB	1	A
2500798 Educació primària	FB	1	A

Professor de contacte

Nom: Georgeta Ion

Correu electrònic: Georgeta.Ion@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

És aconsellable acostumar-se a llegir i analitzar articles educatius i els suplementes d'educació que apareixen en la premsa nacional i internacional.

Objectius

L'assignatura contribueix a comprendre el fenomen educatiu dins la societat actual, mostrant la seva importància pel desenvolupament individual i col·lectiu de les persones i identificant a grans trets algunes de les problemàtiques més rellevants inherents al món de l'educació avui. Considera els marcs socials, normatius i institucionals com a referents generals on s'emmarca l'actuació d'un professional en un territori, aula o realitat concreta.

L'assignatura també contribueix a l'orientació educativa de l'estudiantat de primer any a la facultat de Ciències de l'Educació, al presentar els possibles àmbits d'intervenció dels diferents professionals de l'educació i els contextos en que la seva actuació es desenvolupa. En aquest sentit, també té una clara funció propedèutica per cursos posteriors.

Alguns dels objectius formatius que destacaríem són:

- Comprendre la realitat educativa com a síntesi de múltiples influències;
- Desenvolupar opinions sobre problemàtiques educatives actuals;
- Relacionar realitats educatives concretes amb decisions i opcions socioeducatives;
- Identificar els límits socials i normatius que emmarquen l'activitat pedagògica.

Competències**Educació social**

- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa

- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Pedagogia

- Administrar i gestionar centres, institucions, serveis i recursos educatius i formatius.
- Analitzar i comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, polítics, ambientals i legals que conformen situacions i propostes educatives i formatives.
- Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i formatives i la seva incidència en la formació integral.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Educació Infantil

- Adquirir recursos per afavorir la integració educativa d'estudiants amb dificultats.
- Conèixer experiències internacionals i exemples de pràctiques innovadores en Educació Infantil.
- Conèixer l'evolució històrica de la família, els diferents tipus de famílies, d'estils de vida i educació en el context familiar.
- Demostrar que comprèn la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i les competències fonamentals que afecten als col·legis d'educació infantil i als seus professionals.
- Demostrar que coneix l'evolució de les escoles d'Educació Infantil i altres serveis d'atenció a la primera infància així com la diversitat d'accions que comprenen el seu funcionament.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació a l'acció.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Situar l'escola infantil en el sistema educatiu espanyol, en el context europeu i en l'internacional

Educació primària

- Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord amb els principis deontològics de la professió.
- Assumir la dimensió educadora de la funció docent i fomentar l'educació democràtica per una ciutadania activa.
- Conèixer els fonaments de l'educació primària
- Conèixer i abordar situacions escolars en contextos multiculturals.
- Conèixer i aplicar experiències innovadores en educació primària.
- Conèixer les àrees curricular de l'Educació Primària, la relació interdisciplinària entre elles, els criteris d'avaluació i el cos de coneixements didàctics entorn als procediments d'ensenyament i aprenentatge respectius.
- Conèixer l'evolució històrica del sistema educatiu en el nostre país i els condicionants polítics i legislatius de l'activitat educativa.
- Conèixer l'organització de les escoles d'educació primària i la diversitat d'accions que comprèn el seu funcionament.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i la seva incidència en la formació integral, tot assumint que l'exercici de la funció educativa ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
2. Comprendre els referents teòrics i legals de les institucions educatives i demostrar un coneixement de la diversitat d'accions que componen el seu funcionament.
3. Comprendre la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i analitzar i valorar la incidència dels referents històrics, culturals, polítics i ambientals en les situacions i propostes educatives i formatives.

4. Conèixer experiències internacionals i exemples de pràctiques innovadores en educació per analitzar la pràctica docent i les condicions institucionals que l'emmarquen.
5. Conèixer l'evolució històrica de la família, els diferents tipus de famílies, d'estils de vida i d'educació en el context familiar.
6. Conèixer l'evolució històrica del sistema educatiu espanyol situant-lo en el context europeu així com la legislació que el regula.
7. Reconèixer el valor social de l'educació i el valor de la diversitat per adquirir recursos que afavoreixin la integració educativa i l'actuació en contextos multiculturals.

Continguts

A) PERSPECTIVA MACRO DE LA SOCIETAT

1. La societat i el canvi social
 - 1.1 Individu i societat
 - 1.2 Canvi social i canvis en les formes de socialització
2. Grups socials, exclusió i integració socials
 - 2.1 Estratificació social, mobilitat i pobresa
 - 2.2 L'ètnia i el gènere com a eixos de desigualtat social
3. Família
 - 3.1 Evolució i transformació de la composició i funcionament familiars
 - 3.2 Canvis en els estils de socialització familiars
4. Grup d'iguals
 - 4.1 Dinàmiques de pertinença i identitat dins del grup d'iguals
 - 4.2 Grup d'iguals com a mediador dels altres agents de socialització
5. Televisió i altres pantalles
 - 5.1 Ús que adolescents i infants fan de les diverses pantalles, xarxes socials i internet
 - 5.2 Anàlisi del missatge i del seu impacte sobre valors i comportaments
6. Espais de socialització en el temps lliure
 - 6.1 Evolució del concepte, quantitat i usos del temps lliure
 - 6.2 Canvis culturals en la societat de l'oci i el consum de masses

B) PERSPECTIVA MACRO DE L'EDUCACIÓ: TEORIA I SISTEMES EDUCATIUS

1. Drets humans i dret a l'educació
 - 1.1 Els drets humans i l'educació.
 - 1.2 El dret a l'educació. Referents internacionals
 - 1.3 El dret a l'educació a la societat d'avui
2. Polítiques educatives i legislació actual

2.1 Marc de la política i legislació educativa actual

2.2 Ideologia i polítiques educatives. Models actuals en context internacional

3. Diversitat, inclusió i desigualtats educatives

3.1 Concepte i models d'inclusió

3.2 Diversitat i models educatius

3.3 Desigualtats educatives i socials

4. La formació al llarg de la vida

4.1 La formació al llarg de la vida al món d'avui.

4.2 La formació al llarg de la vida en perspectiva internacional

4.3 Models de formació al llarg de la vida

5. Agents educatius: entorn

5.1 Família i educació

5.2 Territori i educació

5.3 Xarxes i educació

6. Agents educatius: els professionals de l'educació

6.1 Els professionals de l'educació al món d'avui: rol, funcions i competències

4.2 Carrera professional i formació dels professionals de l'educació.

4.3 Deontologia dels professionals de l'educació

C) PERSPECTIVA MESO I MICRO DE L'EDUCACIÓ: EL CONTEXT INSTITUCIONAL

1. Les organitzacions educatives

1.1 Les organitzacions com a estructures de i per la societat.

1.2 Naturalesa de les organitzacions

1.3 Components de les organitzacions

2. Tipologia de les organitzacions educatives

2.1 Criteris de classificació i tipus d'organitzacions

2.2 Característiques de les organitzacions d'educació formal

2.3 Característiques de les organitzacions d'educació no formal

3. Autonomia institucional i les seves implicacions a nivell institucional

3.1 Descentralització, desconcentració i autonomia institucional

3.2 Formats i tipus d'autonomia institucional

3.3 Implicacions de l'autonomia institucional

4. Institucions educatives i l'entorn

4.1 La institució i el context mediat

4.2 L'obertura de les institucions a l'entorn

4.3 La implicació i participació de les institucions educatives en el entorn

5. La institució educativa com a comunitat formativa

5.1 Les comunitats educatives com a comunitats socials

5.2 Les comunitats d'aprenentatge

5.3 El centre educatiu com a comunitat formativa

6. La institució educativa com espai d'intervenció

6.1 L'espai d'intervenció pedagògica. Components

6.2 L'ordenació de l'espai de intervenció

6.3 La relació pedagògica en el camp de la intervenció

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitat transdisciplinari mitjançant activitats de reflexió sobre els continguts de l'assignatura	2	0,08	2, 4, 5, 6, 7
Activitat transdisciplinari - Presentació oral en grup del treball construït al llarg del desenvolupament de l'assignatura, des d'una perspectiva transdisciplinari.	8	0,32	1, 2, 3
Seminari de treball en grups reduïts relacionat amb les sortides de camp, es poden fer abans o després de la sortida en funció del que es vulgui treballar.	2	0,08	2
Seminaris vinculats al GG- Espais de treball grup reduïts (1/3 part gran grup) supervisat pel professorat on mitjançant anàlisi de documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en les temàtiques treballades en el gran grup.	18	0,72	1, 2
Sessions de GG - Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	45	1,8	1, 5
Tres sortides de camp en grups reduïts (1/3 part del gran grup) a institucions relacionades amb diferents àmbits educatius	15	0,6	1, 7
Tipus: Supervisades			
Tutories i seguiment de les activitats proposades	50	2	6, 7

Tipus: Autònomes

Lectura dels textos recomenats, activitats de cada bloc, preparació sortides de camp, seminaris temàtics i de l'activitat transversal	150	6	2, 4, 5, 6, 7
---	-----	---	---------------

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació. L'assistència a les classes presencials de l'assignatura és obligatòria. Es portarà un control d'assistència de totes les sessions. La presencialitat mínima és del 80% en el conjunt de l'assignatura. Si no assisteix a un mínim d'un 80% de classes, no és possible aprobar l'assignatura. Per poder aprovar l'assignatura es necessari aprovar cadascuna de les activitats d'avaluació.

Les qualificacions de cada una de les evidències avaluatives es faran públiques al campus virtual en els 20 dies següents al seu lliurament. L'estudiant que vulgui revisar la nota haurà de fer-ho en els 20 dies posteriors a la seva publicació en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura i que es consigna en el programa de la mateixa.

Totes les activitats avaluablestaran sotmeses a criteris formals, entre ells ortografia, redactat i presentació. Independentment de la llengua del grup (català, castellà o anglès) l'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i de llegir amb un alt grau de comprensió textos extensos.

La còpia i el plagi són robatoris intel·lectuals i, per tant, constitueixen un delictes que serà sancionat amb un zero en tot el bloc on es situï el treball. En el cas de còpia entre dos alumnes, si no es pot saber qui ha copiat de qui, s'aplicarà la sanció a tots dos alumnes. Volem recordar que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, és a dir, sense citar-ne les fonts, sigui publicat en paper o en forma digital a Internet. Veure documentació sobre el plagi http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri, en les activitats que se li proposin, una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

Recordem que, en el cas de la llengua catalana, a 1r i 2n curs es demana que l'estudiant tingui una competència lingüística equivalent al nivell C1 i que a partir del 3r curs del Grau l'estudiant haurà d'haver mostrat una competència equivalent al nivell C2.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Altres evidències d'avaluació (bloc A, bloc B i bloc C)	30 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5
Avaluació individual del temari del bloc A	15 %	2	0,08	2, 4, 5
Avaluació individual del temari del bloc B	15%	2	0,08	2, 3, 5
Avaluació individual del temari del bloc C	15 %	2	0,08	1, 2, 5, 6
Projecte transdisciplinar	25%	4	0,16	2, 3, 7

Bibliografia

1. ACTION AID (2006). Corregir los errores. Puntos de referencias internacionales sobre la alfabetización de adultos. Londres: Action Aid.

2. BIDDLE, B. i altres (2000): La profesión de enseñar. Barcelona: Paidós.
3. BOOTH, T., AINSCOW, M., (2002): Index per a la inclusió. ICE Universitat de Barcelona.
4. CASTELLS, M. (1997): La era de la informació: Economía, Sociedad y Cultura., Madrid: Alianza Editorial
5. DE LA FUENTE BLANCO, M.G. & MERINO, R. (coord.) (2007). Sociología para la intervención social y educativa. Madrid: Editorial Complutense.
6. DELORS, J. (coord.) (1996). La educación encierra un tesoro. Informe a la UNESCO de la Comisión Internacional sobre la educación para el siglo XXI. Paris/Madrid: UNESCO/Santillana.
7. EL HACHMI, N. (2008). L'últim patriarca. Barcelona: Ed. Planeta
8. ENGUITA, M. i altres (2008). Repensando la organización escolar: crisis de legitimidad y nuevos desarrollos. Madrid: Akal
9. FERNÁNDEZ PALOMARES, F. (coord.) (2003): Sociología de la Educación. Madrid: Pearson Prentice Hall.
10. GÁRIN, J. (2013). Autonomy and school management in the Spanish context. Paper presentat a la conferència "Le leadership éducatif dans les pays de l'Europe Latine: autonomies, identités, responsabilités". Roma, Desembre, 5-7
11. Generalitat de Catalunya (2009). Llei d'Educació de Catalunya. HARGREAVES, D.H. (2011). System redesign for system capacity building, Journal of Educational Administration, 49(6), 685 - 700
12. HARRIS, J.R. (2003). El mito de la educación. Barcelona: DeBolsillo.
13. HESSELBEIN, F. i altres (2006). La organización del futuro. Bilbao: Ediciones Deusto.
14. ION G. i VILLAREAL, A.D. (2011). Les organitzacions educatives. Barcelona: Editorial FUOC
15. MUÑOZ MORENO, J.L.; RODRÍGUEZ-GÓMEZ, D. I BARRERA-COROMINAS, A. (2013). Herramientas para la mejora de las organizaciones educativas y su relación con el entorno. *Perspectiva educacional*. 52:1, 97-123. (Disponible a: <http://goo.gl/znXI2l>)
16. NAVARRO, V. (2002). Bienestar insuficiente, democracia incompleta. Barcelona: Ed Anagrama.
17. NEVADO, D. (2007). El desarrollo de las organizaciones del siglo XXI: ética, responsabilidad social, gestión de la diversidad y gestión del cambio. Madrid: Walters Kluwer
18. NIEMI, H, TOOM, A. & KALLONIEMI, M. (2012). Miracle of Education. Sense Publishers, University of Helsinki.
19. ONU (1948). Declaració dels drets humans.
20. TABERNER, J. (2002). Sociología y Educación. Barcelona: Tecnos.
21. TEDESCO, J. C. (1995). El nuevo pacto educativo. Educación, competitividad y ciudadanía en la sociedad moderna, Madrid: Anaya.
22. TOMASEVSKI, K. (2004). El asalto a la educación. Barcelona: Intermón/Oxfam

Enllaços web:

MEC: <http://www.mec.es>

Generalitat de Catalunya- Departament d'Ensenyament: <http://www20.gencat.cat/portal/site/Educacio>

Unió Europea, Education, Audiovisual and Culture Executive Agency Service tools: www.eurydice.org

Organisation for Economic Co-operation and development: www.oecd.org

Site de Philippe Meirieu: <http://www.meirieu.com/>

The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: <http://www.unesco.org>